

Студија бр.1

Постапување со градежен отпад

Управувањето со градежниот отпад т.н градежен шут преставува сериозен проблем посебно во делот на управувањето со комуналниот отпад, затоа што честа и секојдневна е појавата на истиот во контејнерите за отпад, до нив или во непосредна близина на истите. Надлежностите на управување со отпад се во локалната самоуправа која има задача на правилен третман на истиот со цел намалување на негативните влијанија од истиот и создавање на дивни нелегални депонии кои прераснуваат во сериозен проблем. Сериозноста на проблемот е евидентна на целокупната територија на државата така да Владата преку ресорното министерство за животна средина презема сериозни чекори за решавање на овој проблем. За таа цел направени се анализи и согледување и донесени се заклучоци и мерки. Според анализите градежната индустрија во Македонија придонесува со околу 15% на вкупниот цврст отпад депониран по дивите депонии низ целата држава. Влада донесе заклучок за намалување на 50% на вкупната количина на отпадот од градежништвото за период од 15 години, согласно законската регулатива за управување со отпад.

За таа цел изработена е Програмата која треба да се подржи од советите на општините и од советот на град Скопје, кои преку пилот проекти ќе остварат реализација на програмата. За реализација на програмата, Владата ќе развие проект во кој ќе бидат вклучени градежни компании кој ќе придонесуваат на намалувањето на отпадот за 15% со рециклирање на самото место на создавање и 40 % помалку депониран отпад во депонии. Општините ќе треба да обезбедат локации за депонии за инертен отпад, согласно законската регулатива за управување со отпад, за оние количини на отпад кои не че може да се преработат на лице место.

Финансиските средства за реализирање на проектот, согласно финансиската и економската анализа, ќе бидат за 50% помали, бидејќи голем дел ќе биде покриен од надоместоците што компаниите ги плаќаат согласно законот за управување со отпад.

ПРАШАЊЕ бр.1 Кој стратешки, плански и програмски документ за управување со отпадот на територијата на Република Северна Македонија го донесува Владата?

ПРАШАЊЕ бр.2 Дали за започнување на активностите е потребно постапка за спроведување на Оцена на влијанието врз животната средина?

ПРАШАЊЕ бр.3 Кој вид на отпад е градежен отпад?

Студија бр.2

Постапување со градежен отпад

Управувањето со градежниот отпад т.н градежен шут преставува сериозен проблем посебно во делот на управувањето со комуналниот отпад, затоа што честа и секојдневна е појавата на истиот во контејнерите за отпад, до нив или во непосредна близина на истите. Надлежностите на управување со отпад се во локалната самоуправа која има задача на правилен третман на истиот со цел намалување на негативните влијанија од истиот и создавање на диви нелегални депонии кои прераснуваат во сериозен проблем. Сериозноста на проблемот е евидентна на целокупната територија на државата така да Владата преку ресорното министерство за животна средина презема сериозни чекори за решавање на овој проблем. За таа цел направени се анализи и согледување и донесени се заклучоци и мерки. Според анализите градежната индустрија во Македонија придонесува со околу 15% на вкупниот цврст отпад депониран по дивите депонии низ целата држава. Влада донесе заклучок за намалување на 50% на вкупната количина на отпадот од градежништвото за период од 15 години, согласно законската регулатива за управување со отпад.

За таа цел изработена е Програмата која треба да се подржи од советите на општините и од советот на град Скопје, кои преку пилот проекти ќе остварат реализација на програмата. За реализација на програмата, Владата ќе развие проект во кој ќе бидат вклучени градежни компании кој ќе придонесуваат на намалувањето на отпадот за 15% со рециклирање на самото место на создавање и 40 % помалку депониран отпад во депонии. Општините ќе треба да обезбедат локации за депонии за инертен отпад, согласно законската регулатива за управување со отпад, за оние количини на отпад кои не че може да се преработат на лице место.

Финансиските средства за реализирање на проектот, согласно финансиската и економската анализа, ќе бидат за 50% помали, бидејќи голем дел ќе биде покриен од надоместоците што компаниите ги плаќаат согласно законот за управување со отпад.

ПРАШАЊЕ бр.1 Кои документи ги донесува органот на државната управа надлежен за работите од областа на животната средина во делот на управување со отпад ?

ПРАШАЊЕ бр.2 Кој може да основа депонија за инертен отпад?

ПРАШАЊЕ бр.3 Каде се пропишани видовите на отпад?

Студија на случај бр.3

Работа на ТЕРМОЕЛЕКТРАНА

Термоелектрана за производство на електрична енергија како главен енергенс за производство на електрична енергија користи јаглен. Технолошкиот процес предвидува производство на електрична енергија преку производство на топлинска пара од процес на согорување на јаглен во котел преку специјална решетка. Во определени случуаи процесот дозволува дополнително користење на течно гориво мазот со цел подобрување на енергетската ефикасност на јагленот за добивање на повисоки температури и поголеми колични на пара. Топлинската пара преку турбина ја претвора топлинската енергија во електрична. За нормално функционирање на процесот на производство на електрична енергија системот е обезбеден со потребните количини на енергенси за горење пред се јаглен, обезбедени се резервоари за течно гориво мазут, потребни колични на технолошка вода за разладните кули, преку изградено вештачко езеро, печките се обезбедени со специјализирани горилници. За собирање на материјалот од согорувањето, отпадот од согорување системот е обезбеден со решетка, под која се поставени специјални собирници. Во оцаците наменети за гасовите од просеот на соговрување на енергенсите за производство на пара поставени се филтри за собирање на честички. Технолошкиот процес предвидува производство на електрична енергија за задоволување на 90% од енергетските потреби на државата. Процесот се изведува континуирано 365 дена во годината преку 3 блока на работа. Во процесот на производство на електрична енергија работат преку 2000 вработени во три смени. Термоелектраната поседува современ компјутерски центар за пратење на комплетниот процес на работа на термоелектраната, механичарска работилница, централна работилница, хемиска лабораторија, медицинска амбуланта, сопствена кујна за исхрана на вработените, и останати потребни работи и објекти.

Во термоелектраната е воспоставен систем за управување со животната средина, преземени се мерки за намалување на негативните влијанија во сите процеси и активности. Како резултат на активностите во термоелектраната се јавуваат следните емисии кои предизвикуваат негативни последици по животната средина:

- емисии на ПМП честички во воздух
- емисии на загадување на воздух од возила
- емисии на бучава
- емисии на создадени колични на отпад и тоа:
 - над 200 кг/ годишно опасен отпад од отпадни масла
 - отпадни моторни масла
 - отпадни трансформаторски масла
 - над 200 кг/годишно опасен отпад од азбест
 - над 200 кг/годишно отпадно железо
 - над 100 кг/годишно отпад од хемиска лабораторија
 - над 100 тони/годишно неопасен отпад комунален отпад и комерцијален отпад
 - над 5 тони/годишно отпад од пакување
 - над 800 кг/ годишно отпадно стакло
 - над 300 кг/ годишно отпадна хартија
 - над 100 кг/ годишно отпадна пластика
 - над 100кг/ годишно отпадно дрво (палети)
 - над 100 кг/ годишно електричен и електронски отпад
 - над 50 кг/ годишно отпадни батерии и акумулатори
 - медицински отпад
 - пепел од согорување на јаглен

Инсталацијата е предвидена да работи до 2030 година, по што е предвидено нејзино постепено затворање. Владата има донесено заклучок и задолжување на правното лице кое управува со

термоелектраната за продолжување на рокот на експлоатација до 2050 година со надградба на термоцентралата, за работа на гас. Правното лице ги има преземено сите закони и подзаконски акти за нормално функционирање на инсталацијата.

ПРАШАЊЕ бр.1: Со која постапка е регулирано ремедијацијата, престанокот на работа и повторно започнување со работа на инсталација?

ПРАШАЊЕ бр.2 Дали за реализирање проектот за надградбата на инсталацијата е потребно постапка за оцена на влијанието врз животната средина?

Прашање бр.3 Кој закон и правилник се применува за издавање на интегрирани еколошки дозволи?

Студија на случај бр.4

Работа на ТЕРМОЕЛЕКТРАНА

Термоелектрана за производство на електрична енергија како главен енергенс за производство на електрична енергија користи јаглен. Технолошкиот процес предвидува производство на електрична енергија преку производство на топлинска пара од процес на согорување на јаглен во котел преку специјална решетка. Во определени случаи процесот дозволува дополнително користење на течно гориво мазот со цел подобрување на енергетската ефикасност на јагленот за добивање на повисоки температури и поголеми колични на пара. Топлинската пара преку турбина ја претвора топлинската енергија во електрична. За нормално функционирање на процесот на производство на електрична енергија системот е обезбеден со потребните количини на енергенси за горење пред се јаглен, обезбедени се резервоари за течно гориво мазут, потребни колични на технолошка вода за разладните кули, преку изградено вештачко езеро, печките се обезбедени со специјализирани горилници. За собирање на материјалот од согорувањето, отпадот од согорување системот е обезбеден со решетка, под која се поставени специјални собирници. Во оцаците наменети за гасовите од просеот на соговрување на енергенсите за производство на пара поставени се филтри за собирање на честички. Технолошкиот процес предвидува производство на електрична енергија за задоволување на 90% од енергетските потреби на државата. Процесот се изведува континуирано 365 дена во годината преку 3 блока на работа. Во процесот на производство на електрична енергија работат преку 2000 вработени во три смени. Термоелектраната поседува современ компјутерски центар за пратење на комплетниот процес на работа на термоелектраната, механичарска работилница, централна работилница, хемиска лабораторија, медицинска амбуланта, сопствена кујна за исхрана на вработените, и останати потребни работи и објекти.

Во термоелектраната е воспоставен систем за управување со животната средина, преземени се мерки за намалување на негативните влијанија во сите процеси и активности. Како резултат на активностите во термоелектраната се јавуваат следните емисии кои предизвикуваат негативни последици по животната средина:

- емисии на ПМП честички во воздух
- емисии на загадување на воздух од возила
- емисии на бучава
- емисии на создадени колични на отпад и тоа:
 - над 200 кг/годишно опасен отпад од отпадни масла
 - отпадни моторни масла
 - отпадни трансформаторски масла
 - над 200 кг/годишно опасен отпад од азбест

- над 200 кг/годишно отпадно железо
- над 100 кг/годишно отпад од хемиска лабораторија
- над 100 тони/годишно неопасен отпад комунален отпад и комерцијален отпад
- над 5 тони/годишно отпад од пакување
 - над 800 кг/ годишно отпадно стакло
 - над 300 кг/ годишно отпадна хартија
 - над 100 кг/ годишно отпадна пластика
 - над 100кг/ годишно отпадно дрво (палети)
- над 100 кг/ годишно електричен и електронски отпад
- над 50 кг/ годишно отпадни батерии и акумулатори
- медицински отпад
- пепел од согорување на јаглен

Инсталацијата е предвидена да работи до 2030 година, по што е предвидено нејзино постепено затворање. Владата има донесено заклучок и задолжување на правното лице кое управува со термоелектраната за продолжување на рокот на експлоатација до 2050 година со надградба на термоцентралата, за работа на гас. Правното лице ги има преземено сите закони и подзаконски акти за нормално функционирање на инсталацијата.

Прашање бр.1 Дали за започнување на активностите на новите инсталации е потребно А-интегрирана еколошка дозвола?

Прашање бр.2 Дали за започнување на активностите е потребно постапка за спроведување на Оцена на влијанието врз животната средина?

Прашање бр.3 Кои други закони и подзаконски акти од областа на животна средина треба да се применуваат за изградба на инсталација за депонирање на повеќе од 10 тони дневно опасен отпад?

Студија на случај бр.5

Работа на ТЕРМОЕЛЕКТРАНА

Термоелектрана за производство на електрична енергија како главен енергенс за производство на електрична енергија користи јаглен. Технолошкиот процес предвидува производство на електрична енергија преку производство на топлинска пара од процес на согорување на јаглен во котел преку специјална решетка. Во определени случаи процесот дозволува дополнително користење на течно гориво мазот со цел подобрување на енергетската ефикасност на јагленот за добивање на повисоки температури и поголеми количини на пара. Топлинската пара преку турбина ја претвора топлинската енергија во електрична. За нормално функционирање на процесот на производство на електрична енергија системот е обезбеден со потребните количини на енергенс за горење пред се јаглен, обезбедени се резервоари за течно гориво мазут, потребни количини на технолошка вода за разладните кули, преку изградено вештачко езеро, печките се обезбедени со специјализирани горилници. За собирање на материјалот од согорувањето, отпадот од согорување системот е обезбеден со решетка, под која се поставени специјални собирници. Во оџаците наменети за гасовите од просеот на соговрување на енергенсите за производство на пара поставени се филтри за собирање на честички. Технолошкиот процес предвидува производство на електрична енергија за задоволување на 90% од енергетските потреби на државата. Процесот се изведува континуирано 365 дена во годината преку 3 блока на работа. Во процесот на производство на електрична енергија работат преку 2000 вработени во три смени.

Термоелектраната поседува современ компјутерски центар за пратење на комплетниот процес на работа на термоелектраната, механичарска работилница, централна работилница, хемиска лабораторија, медицинска амбуланта, сопствена кујна за исхрана на вработените, и останати потребни работи и објекти.

Во термоелектраната е воспоставен систем за управување со животната средина, преземени се мерки за намалување на негативните влијанија во сите процеси и активности. Како резултат на активностите во термоелектраната се јавуваат следните емисии кои предизвикуваат негативни последици по животната средина:

- емисии на ПМП честички во воздух
- емисии на загадување на воздух од возила
- емисии на бучава
- емисии на создадени колични на отпад и тоа:
 - над 200 кг/ годишно опасен отпад од отпадни масла
 - отпадни моторни масла
 - отпадни трансформаторски масла
 - над 200 кг/годишно опасен отпад од азбест
 - над 200 кг/годишно отпадно железо
 - над 100 кг/годишно отпад од хемиска лабораторија
 - над 100 тони/годишно неопасен отпад комунален отпад и комерцијален отпад
 - над 5 тони/годишно отпад од пакување
 - над 800 кг/ годишно отпадно стакло
 - над 300 кг/ годишно отпадна хартија
 - над 100 кг/ годишно отпадна пластика
 - над 100кг/ годишно отпадно дрво (палети)
 - над 100 кг/ годишно електричен и електронски отпад
 - над 50 кг/ годишно отпадни батерии и акумулатори
 - медицински отпад
 - пепел од согорување на јаглен

Инсталацијата е предвидена да работи до 2030 година, по што е предвидено нејзино постепено затворање. Владата има донесено заклучок и задолжување на правното лице кое управува со термоелектраната за продолжување на рокот на експлоатација до 2050 година со надградба на термоцентралата, за работа на гас. Правното лице ги има преземено сите закони и подзаконски акти за нормално функционирање на инсталацијата.

Прашање бр.1 Кој е надлежен орган за издавање на А –нтегрирана еколошка дозвола?

Прашање бр.2 Дали за предметниот проект задолжително се води постапка за ОВЖС или треба да се изготви елаборат?

Прашање бр.3 Дали правното лице кое управува со инсталацијата треба да има управител или виш управител за отпад?

Студија на случај бр.6

РАБОТА НА ТЕРМОЕЛЕКТРАНА

Термоелектрана за производство на електрична енергија како главен енергенс за производство на електрична енергија користи јаглен. Технолошкиот процес предвидува производство на електрична енергија преку производство на топлинска пара од процес на согорување на јаглен во котел преку специјална решетка. Во определени случуаи процесот дозволува дополнително користење на течно гориво мазот со цел подобрување на енергетската ефикасност на јагленот за добивање на повисоки температури и поголеми колични на пара. Топлинската пара преку турбина ја претвора топлинската енергија во електрична. За нормално функционирање на процесот на производство на електрична енергија системот е обезбеден со потребните количини на енергенс за горење пред се јаглен, обезбедени се резервоари за течно гориво мазут, потребни колични на технолошка вода за разладните кули, преку изградено вештачко езеро, печките се обезбедени со специјализирани горилници. За собирање на материјалот од согорувањето, отпадот од согорување системот е обезбеден со решетка, под која се поставени специјални собирници. Во оцаците наменети за гасовите од просеот на соговрување на енергенсите за производство на пара поставени се филтри за собирање на честички. Технолошкиот процес предвидува производство на електрична енергија за задоволување на 90% од енергетските потреби на државата. Процесот се изведува континуирано 365 дена во годината преку 3 блока на работа. Во процесот на производство на електрична енергија работат преку 2000 вработени во три смени. Термоелектраната поседува современ компјутерски центар за пратење на комплетниот процес на работа на термоелектраната, механичарска работилница, централна работилница, хемиска лабораторија, медицинска амбуланта, сопствена кујна за исхрана на вработените, и останати потребни работи и објекти.

Во термоелектраната е воспоставен систем за управување со животната средина, преземени се мерки за намалување на негативните влијанија во сите процеси и активности. Како резултат на активностите во термоелектраната се јавуваат следните емисии кои предизвикуваат негативни последици по животната средина:

- емисии на ПМП честички во воздух
- емисии на загадување на воздух од возила
- емисии на бучава
- емисии на создадени колични на отпад и тоа:
 - над 200 кг/ годишно опасен отпад од отпадни масла
 - отпадни моторни масла
 - отпадни трансформаторски масла
 - над 200 кг/годишно опасен отпад од азбест
 - над 200 кг/годишно отпадно железо
 - над 100 кг/годишно отпад од хемиска лабораторија
 - над 100 тони/годишно неопасен отпад комунален отпад и комерцијален отпад
 - над 5 тони/годишно отпад од пакување
 - над 800 кг/ годишно отпадно стакло
 - над 300 кг/ годишно отпадна хартија
 - над 100 кг/ годишно отпадна пластика
 - над 100кг/ годишно отпадно дрво (палети)
 - над 100 кг/ годишно електричен и електронски отпад
 - над 50 кг/ годишно отпадни батерии и акумулатори
 - медицински отпад
 - пепел од согорување на јаглен

Инсталацијата е предвидена да работи до 2030 година, по што е предвидено нејзино постепено затворање. Владата има донесено заклучок и задолжување на правното лице кое управува со

термоелектраната за продолжување на рокот на експлоатација до 2050 година со надградба на термоцентралата, за работа на гас. Правното лице ги има преземено сите закони и подзаконски акти за нормално функционирање на инсталацијата.

ПРАШАЊЕ бр. 1 Дали отпадот од производниот процес може повторно да се искористи?

ПРАШАЊЕ бр. 2 Дали отпадот од пепел може да се меша со друг вид отпад?

ПРАШАЊЕ бр.3 Дали правното лице кое управува со инсталацијата треба да има управител или виш управител за отпад?

Студија бр. 7

УПРАВУВАЊЕ СО КОМУНАЛЕНИ ДРУГ ВИД НА НЕОПАСЕН ОТПАД

Општина со 100.000 жители согласно законот за управување со отпад има формирано јавно претпријатие кое врши дејност на управување со отпад преку воспоставена интегрирана мрежа. На територијата е воспоставен реонски систем на подигање на отпад. За собирање на отпадот поставени се специјализирани садови контејнери и канти на целокупната територија на општината при што со услуга се опфатени и села кои согласно законот за локална самоуправа припаѓаат на општината. Собирањето и транспортирањето на отпадот се врши со специјализирани возила со различен капацитет. На целокупната територија е воспоставен систем на селекција на отпадот пред се на хартија, пластика. ЈП ги има донесено сите потребни дозволи за работа, додека општината со одлуки на Совет сите потребни правилници и одлуки за управување со отпадот на територијата на општината.

Во процесот на управување на отпадот вклучени се 20 возила и 75 работници. За собирање на создадените количини на отпад на територијата на општина поставени се 3500 контејнери за собирање на комунален отпад, 500 контејнери за собирање на отпадна пластика, 300 контејнери за собирање на отпадна хартија, 35.000 канти за комунален отпад 35.000 канти за отпадна пластика и 35.000 канти за собирање на отпадна хартија. Во маркетингот воспоставен е систем на кауција за повратна амбалажа. На територијата на градот формирани се два собирни центри за отпад.

Управувањето со медицинскиот отпад, отпадното масло со одлука на Совет на општина е дадено на правни лица кои поседуваат дозволи за управување со опасен отпад. Управувањето со отпадот од пакување, отпадни батерии и акумулатори и отпадна електрична и електронска опрема го врши јавното претпријатие но и правни лица кои поседуваат дозволи издадени од надлежни државни органи кои имаат склучено договори со општината но и со јавното претпријатие за деловно техничка соработка.

Како евидентирани создадени количини на отпад на територијата согласно годишните извештаи се следните.

- емисии на создадени количини на отпад и тоа:
 - над 10 тони/ годишно опасен отпад од отпадни масла
 - отпадни моторни масла
 - отпадни трансформаторски масла
 - над 50.000 тони/годишно неопасен отпад комунален отпад и комерцијален отпад
 - отпад од пакување
 - над 30 тони/годишно отпадно стакло
 - над 500 тони/годишно отпадна хартија
 - над 300 тони/годишно отпадна пластика

- над 100кг/ годишно отпадно дрво (палети)
- над 100 тони/годишно електричен и електронски отпад
- над 50 тони/ годишно отпадни батерии и акумулатори
- медицински отпад

Депонирањето на отпадот се врши на депонија со која управува јавното претпријатие. Депонијата ја поседува целокупната опрема за третман на отпадот, сите потребни дозволи и потребен персонал.

ЈП води комплетна евиденција за собраните количини на отпад. Општината го има воспоставено системот на мониторинг на животната средина.

Во наредната година ЈП планира вклучување во регионален систем на управување со отпад.

Прашање бр.1 Кои надлежни органи донесуваат и спроведуваат документи за управување со отпадот?

Прашање бр.2 Медицинскиот отпад се пакува во следните паковања кои се:

Прашање бр.3 Кој е периодот на поднесување на годишен извештај за спроведување на програмите за управување со отпад?

Студија бр.8

УПРАВУВАЊЕ СО КОМУНАЛЕНИ ДРУГ ВИД НА НЕОПАСЕН ОТПАД

Општина со 100.000 жители согласно законот за управување со отпад има формирано јавно претпријатие кое врши дејност на управување со отпад преку воспоставена интегрирана мрежа. На територијата е воспоставен реонски систем на подигање на отпад. За собирање на отпадот поставени се специјализирани садови контејнери и канти на целокупната територија на општината при што со услуга се опфатени и села кои согласно законот за локална самоуправа припаѓаат на општината. Собирањето и транспортирањето на отпадот се врши со специјализирани возила со различен капацитет. На целокупната територија е воспоставен систем на селекција на отпадот пред се на хартија, пластика. ЈП ги има донесено сите потребни дозволи за работа, додека општината со одлуки на Совет сите потребни правилници и одлуки за управување со отпадот на територијата на општината.

Во процесот на управување на отпадот вклучени се 20 возила и 75 работници. За собирање на создадените количини на отпад на територијата на општина поставени се 3500 контејнери за собирање на комунален отпад, 500 контејнери за собирање на отпадна пластика, 300 контејнери за собирање на отпадна хартија, 35.000 канти за комунален отпад 35.000 канти за отпадна пластика и 35.000 канти за собирање на отпадна хартија. Во маркетингот воспоставен е систем на кауција за повратна амбалажа. На територијата на градот формирани се два собирни центри за отпад.

Управувањето со медицинскиот отпад, отпадното масло со одлука на Совет на општина е дадено на правни лица кои поседуваат дозволи за управување со опасен отпад. Управувањето со отпадот од пакување, отпадни батерии и акумулатори и отпадна електрична и електронска опрема го врши јавното претпријатие но и правни лица кои поседуваат дозволи издадени од надлежни државни органи кои имаат склучено договори со општината но и со јавното претпријатие за деловно техничка соработка.

Како евидентирани создадени количини на отпад на територијата согласно годишните извештаи се следните.

- емисии на создадени колични на отпад и тоа:

- над 10 тони/ годишно опасен отпа од отпадни масла
 - отпадни моторни масла
 - отпадни трансформаторски масла
- над 50.000 тони/годишно неопасен отпад комунален отпад и комерцијален отпад
- отпад од пакување
 - над 30 тони/годишно отпадно стакло
 - над 500 тони/годишно отпадна хартија
 - над 300 тони/годишно отпадна пластика
 - над 100кг/ годишно отпадно дрво (палети)
- над 100 тони/годишно електричен и електронски отпад
- над 50 тони/ годишно отпадни батерии и акумулатори
- медицински отпад

Депонирањето на отпадот се врши на депонија со која управува јавното претпријатие. Депонијата ја поседува целокупната опрема за третман на отпадот, сите потребни дозволи и потребен персонал.

ЈП води комплетна евиденција за собраните количини на отпад. Општината го има воспоставено системот на мониторинг на животната средина.

Во наредната година ЈП планира вклучување во регионален систем на управување со отпад.

Прашање бр.1 Кој го води катастарот на создавачите на отпад?

Прашање бр.2 Кој ги носи и усвојува регионалните планови за управување со отпад?

Прашање бр.3 Колкави количини на отпадно масло на ниво на година треба да создава или да поседува правното лице за да формира собирно место?

Студија 9

УПРАВУВАЊЕ СО КОМУНАЛЕНИ ДРУГ ВИД НА НЕОПАСЕН ОТПАД

Општина со 100.000 жители согласно законот за управување со отпад има формирано јавно претпријатие кое врши дејност на управување со отпад преку воспоставена интегрирана мрежа. На територијата е воспоставен реонски систем на подигање на отпад. За собирање на отпадот поставени се специјализирани садови контејнери и канти на целокупната територија на општината при што со услуга се опфатени и села кои согласно законот за локална самоуправа припаѓаат на општината. Собирањето и транспортирањето на отпадот се врши со специјализирани возила со различен капацитет. На целокупната територија е воспоставен систем на селекција на отпадот пред се на хартија, пластика. ЈП ги има донесено сите потребни дозволи за работа, додека општината со одлуки на Совет сите потребни правилници и одлуки за управување со отпадот на територијата на општината.

Во процесот на управување на отпадот вклучени се 20 возила и 75 работници. За собирање на создадените количини на отпад на територијата на општина поставени се 3500 контејнери за собирање на комунален отпад, 500 контејнери за собирање на отпадна пластика, 300 контејнери за собирање на отпадна хартија, 35.000 канти за комунален отпад 35.000 канти за отпадна пластика и 35.000 канти за собирање на отпадна хартија. Во маркетингот воспоставен е систем на кауција за повратна амбалажа. На територијата на градот формирани се два собирни центри за отпад.

Управувањето со медицинскиот отпад, отпадното масло со одлука на Совет на општина е

дадено на правни лица кои поседуваат дозволи за управување со опасен отпад. Управувањето со отпадот од пакување, отпадни батерии и акумулатори и отпадна електрична и електронска опрема го врши јавното претпријатие но и правни лица кои поседуваат дозволи издадени од надлежни државни органи кои имаат склучено договори со општината но и со јавното претпријатие за деловно техничка соработка.

Како евидентирани создадени количини на отпад на територијата согласно годишните извештаи се следните.

- емисии на создадени количини на отпад и тоа:
 - над 10 тони/ годишно опасен отпад од отпадни масла
 - отпадни моторни масла
 - отпадни трансформаторски масла
 - над 50.000 тони/годишно неопасен отпад комунален отпад и комерцијален отпад
 - отпад од пакување
 - над 30 тони/годишно отпадно стакло
 - над 500 тони/годишно отпадна хартија
 - над 300 тони/годишно отпадна пластика
 - над 100кг/ годишно отпадно дрво (палети)
 - над 100 тони/годишно електричен и електронски отпад
 - над 50 тони/ годишно отпадни батерии и акумулатори
 - медицински отпад

Депонирањето на отпадот се врши на депонија со која управува јавното претпријатие. Депонијата ја поседува целокупната опрема за третман на отпадот, сите потребни дозволи и потребен персонал.

ЈП води комплетна евиденција за собраните количини на отпад. Општината го има воспоставено системот на мониторинг на животната средина.

Во наредната година ЈП планира вклучување во регионален систем на управување со отпад.

Прашање бр.1 Кој може да изврши основање на депонија за неопасен отпад?

Прашање бр.2 Кој воспоставува организација на информативен систем?

Прашање бр.3 Кој може да основа депонија за инертен отпад?

Студија бр.10

УПРАВУВАЊЕ СО КОМУНАЛЕНИ ДРУГ ВИД НА НЕОПАСЕН ОТПАД

Општина со 100.000 жители согласно законот за управување со отпад има формирано јавно претпријатие кое врши дејност на управување со отпад преку воспоставена интегрирана мрежа. На територијата е воспоставен реонски систем на подигање на отпад. За собирање на отпадот поставени се специјализирани садови контејнери и канти на целокупната територија на општината

при што со услуга се опфатени и села кои согласно законот за локална самоуправа припаѓаат на општината. Собирањето и транспортирањето на отпадот се врши со специјализирани возила со различен капацитет. На целокупната територија е воспоставен систем на селекција на отпадот пред се на хартија, пластика. ЈП ги има донесено сите потребни дозволи за работа, додека општината со одлуки на Совет сите потребни правилници и одлуки за управување со отпадот на територијата на општината.

Во процесот на управување на отпадот вклучени се 20 возила и 75 работници. За собирање на создадените количини на отпад на територијата на општина поставени се 3500 контејнери за собирање на комунален отпад, 500 контејнери за собирање на отпадна пластика, 300 контејнери за собирање на отпадна хартија, 35.000 канти за комунален отпад 35.000 канти за отпадна пластика и 35.000 канти за собирање на отпадна хартија. Во маркетингте воспоставен е систем на кауција за повратна амбалажа. На територијата на градот формирани се два собирни центри за отпад.

Управувањето со медицинскиот отпад, отпадното масло со одлука на Совет на општина е дадено на правни лица кои поседуваат дозволи за управување со опасен отпад. Управувањето со отпадот од пакување, отпадни батерии и акумулатори и отпадна електрична и електронска опрема го врши јавното претпријатие но и правни лица кои поседуваат дозволи издадени од надлежни државни органи кои имаат склучено договори со општината но и со јавното претпријатие за деловно техничка соработка.

Како евидентирани создадени количини на отпад на територијата согласно годишните извештаи се следните.

- емисии на создадени количини на отпад и тоа:
 - над 10 тони/ годишно опасен отпад од отпадни масла
 - отпадни моторни масла
 - отпадни трансформаторски масла
 - над 50.000 тони/годишно неопасен отпад комунален отпад и комерцијален отпад
 - отпад од пакување
 - над 30 тони/годишно отпадно стакло
 - над 500 тони/годишно отпадна хартија
 - над 300 тони/годишно отпадна пластика
 - над 100кг/ годишно отпадно дрво (палети)
 - над 100 тони/годишно електричен и електронски отпад
 - над 50 тони/ годишно отпадни батерии и акумулатори
 - медицински отпад

Депонирањето на отпадот се врши на депонија со која управува јавното претпријатие. Депонијата ја поседува целокупната опрема за третман на отпадот, сите потребни дозволи и потребен персонал.

ЈП води комплетна евиденција за собраните количини на отпад. Општината го има воспоставено системот на мониторинг на животната средина.

Во наредната година ЈП планира вклучување во регионален систем на управување со отпад.

Прашање бр.1 Која надлежен орган врши определување на тарифа за отпад?

Прашање бр.2 На кој начин се врши остварување на јавната услуга од страна на општините и градот Скопје?

Прашање бр.3 Во зависност од видот на отпадот садовите или капаците на садовите за

отпад се во соодветна боја и тоа?

Студија бр.11

Постапување со комунален отпад регионален систем

Во определениот плански регион согласно законот за регионален развој на државата, определен е регион во кој се сместени четири општини односно 4 градови и 450 села со вкупно од околу 8 милиони жители. Општините, односно градовите се меѓусебно поврзани со регионални патишта и од секоја општина може да се стигне директно една до друга.

Комуналниот отпад претставува сериозен проблем во регионот, бидејќи ниту една општина го нема решено проблемот со управувањето со отпадот било тоа да е комуналниот отпад, отпад од пакување, отпад од електрична електронска опрема, отпадни батерии или акумулатори или останати посебни односно дополнителни текови на отпад. Постојат сериозни проблеми со депонирањето на отпадот, како и проблеми со селектирањето односно повторната употреба и искористување на корисните компоненти од отпадот.

Со цел решавање на проблемот, Регионалниот центар формиран од страна на сите општини донесе заклучок за изготвување на проект за минимизирање, со рециклирање на комуналниот отпад согласно законодавството на државата, усогласена со ЕУ легислативата.

Како прва активност за реализирање на проектот, произлезе потреба за изготвување на прашалник за идентификација (инвентаризација) на видот на отпадот кој може да се рециклира. По реализирање на прашалникот се добија податоците за генериран отпад по тони и тоа:

- картон 437.500 или 1,85 %
- стакло 37.11 или 0.2%
- метален 578.43 или 2.4%
- хартија 1.414.79 или 5.9%
- пластика 148.69 или 0.6%
- биоразградлив отпад од кујни и кантини 21,330.46 или 89.0%
- вкупно 23.947.10

По спроведувањето и анализирањето на добиените податоците Регионалниот центар има намера да почне со определени постапки и процеси за решавање на проблемот со управувањето со отпадот со цел воспоставување на здрава животна средина и намалување на негативните влијанија врз животот и здравјето на луѓето.

ПРАШАЊЕ бр. 1 Кој е надлежен орган за комуналниот отпад?

ПРАШАЊЕ бр.2 Какви планови се донесуваат за управување со отпад помеѓу општините?

ПРАШАЊЕ бр.3 Како се пропишува видот на отпадот?

Студија на случај бр.12

Формирање и работа на Депонија за опасен отпад

Декадите на индустријализација и засилено експлоатирање на природните ресурси оставиле одреден број на многу диви депонии со опасен отпад во земјата. Голем проблем во Македонија е дека се уште нема депонија за опасен отпад со сите еколошки стандарди. Затоа, за

работа на новата инсталација предвидена согласно законската регулатива за управување со отпад е формирано јавно претпријатие од страна на Владата.

Според одлуката на Владата јавното претпријатие е формирано со цел да управув исклучиво со опасниот отпад во државата како и постапување со отпад донесен од старите индустриски депонии, како и опасен отпад на тековни производи од индустрија.

Според проектната документација се предвидува инсталацијата да работи со големи капацитет над 10 тони дневно. Опасниот отпад што се предвидува да се депонира, ќе биде собран од историските дивни депонии со опасен металуршки и хемиски отпад, од постојните инсталации кои генерираат опасен отпад како и отпад кој не може да се преработува или рециклира.

Инсталацијата е проектирана така да поради намалување на количината на отпадот, првично да се врши пред-третман на отпадот и тоа во зависност од видот на отпадот кој може да се третира, а кој претходно ќе биде идентификуван.

Локацијата која е избрана за изградба на депонијата ги исполнува условите за депонирање на опасен отпад. Пред да започне со активности, новата инсталација треба да ги обезбеди потребните дозволи согласно македонското законодавство во тој дел.

ПРАШАЊБр.1. Дали за започнување на активностите на новите инсталации е потребно А-интегрирана еколошка дозвола?

Прашање бр.2: Дали за започнување на активностите е потребно постапка за спроведување на Оцена на влијанието врз животната средина?

Прашање бр.3 Кој закон и правилник се применува за издавање на интегрирани еколошки дозволи?

Студија на случај бр.13

Управување со комунален отпад на регионално ниво

Според Националната стратегија за управување со отпад (2008 – 2020) територијата на Република Северна Македонија е поделена на 8 статистички региони, а истите се земени и како региони за управување со отпад.

Управување со комуналниот отпад значи современ пристап кон решавање на проблемот со отпадот кој се базира на следење на отпадот од моментот на неговото создавање, минимизирањето, собирање, транспорт, третман се до последната цел депонирање.

Концептот на управување со отпадот според Интегрираниот систем за управување со отпад се состои од четири основни принципи:

- Спречување
- Реупотреба
- Третирање
- Одлагање – депонирање

Со воведување на овој систем ќе се намалат трошоците за управување со отпадот, ќе се добива секундарна суровина, ќе се намалува загадувањето на животната средина и ќе има помалку отпад за депонирање.

Заради поекономично управување со отпадот, градоначалниците соработуваат меѓу себе и со министерство за животната средина и просторно планирање за да изнајдат решение за

реализирање на интегрирано регионално управување со отпадот. Во текот на преговорите се утврдува и предлог локација за регионална депонија за комунален отпад. По добивањето на согласноста од сите градоначалници за предложената локација, потребно е да се започне постапка за основање на истата согласно со законските процедури.

ПРАШАЊЕ бр.1 Каков плански документ треба да донесат општините за воспоставување на регионално интегрирано управување со отпадот?

ПРАШАЊЕ бр.2 Согласно која Уредба одлучуваме дали за предметниот проект-изградба на регионална депонија за комунален отпад задолжително се води или не се води постапка за ОВЖС?

ПРАШАЊЕ бр.3 Дали според законот за управување со отпад советот на општината и Советот на градот Скопје можат да соработуваат само на ниво на регион утврден со Планот за управување со отпад на Република Македонија, или можат да одлучат да се здружат со друг регион за управување со отпад различен од регионот утврден со Планот за управување со отпад на Република Македонија?

Студија на случај бр.14

Постапување со електрична и електронска опрема и отпадна електрична и електронска опрема

Компанија регистрирана во централниот регистар како правно лице чија основна дејност е снабдување на пазарот на потрошувачи со разладна опрема климатизери, како комерцијална дејност. Компанијата разладната опрема ја обезбедува и непосредно за крајни корисници, при што на целокупната територија на државата е воспоставена мрежа на систем на дистрибуција. Правното лице во својата дејност има и сервисен центар за одржување и поравка на истите. За складирање на опремата која треба да се сервисира или треба да се отстрани правното лице поседува и простор исклучиво наменет за таа цел.

Во правното лице има 100 вработени на целата територија на државата во продажната мрежа, од кои 25 се во дистрибуција, 15 во сервисни услуги, 10 лица работат административни работи.

ПРАШАЊЕ бр.1 Дали Компанијата има обврски согласно со Законот за управување со електрична и електронска опрема и отпадна електрична и електронска опрема?

ПРАШАЊЕ бр.2 Дали компанијата може да извршува третман на отпадот кој ќе настане по употребата на разладните уреди ?

ПРАШАЊЕ бр.3 Дали компанијата има обврска за вклучување во систем за постапување со отпадна опрема

Студија на случај бр.15

Постапување со отпадни батерии и акумулатори

Компанија во централен регисар на РСМ е регистрирана со основна дејност на производство на свој бренд батерии и акумулатори преку инасталација на производствен процес со капацитет на задолување на потребите на државата, како и потребите на непосредното соседство. Поради производствен проблем на прекин на производството, како и поради економска и здравствена криза последната година на пазар се пуштаат следните количини на производи: 6 кг преносливи батерии, 5 кг батерии во форма на копче, 55 кг автомобилски акумулатор.

ПРАШАЊЕ бр. 1: Дали компанијата е должна да се регистрира и да води евиденција согласно Законот и кај кој надлежен орган?

ПРАШАЊЕ бр.2: Во кој случај стручниот орган ќе започне постапка за бришење на компанијата од регистарот на производители?

ПРАШАЊЕ бр.3: Дали компанијата има обврска за склучување на договор со колективен постапувач за отпадни батерии и акумулатори?

Студија на случај бр.16

Постапување со батерии и акумулатори

Компанија во централен регисар на РСМ е регистрирана со основна дејност на производство на свој бренд батерии и акумулатори преку инасталација на производствен процес со капацитет на задолување на потребите на државата, како и потребите на непосредното соседство. Поради производствен проблем на прекин на производството, како и поради економска и здравствена криза последната година на пазар се пуштаат следните количини на производи: 6 кг преносливи батерии, 5 кг батерии во форма на копче, 55 кг автомобилски акумулатор.

ПРАШАЊЕ бр.1: Дали компанијата има обврска за склучување на договор со колективен постапувач за отпадни батерии и акумулатори?

ПРАШАЊЕ бр.2 Дали компанијата има обврска за плаќање на надоместок за управување со отпадни батерии и акумулатори?

ПРАШАЊЕ бр.3 Дали компанијата има обврска на свој трошок да обезбеди собирање на отпадните батерии и акумулатори од садовите на поседувачот и трговецот?

Студија на случај бр.17

Постапување со отпадни батерии и акумулатори

Компанијата „Батавтомак“ пласира на пазар индустриски и автомобилски батерии и акумулатори, како своја дејност, а истите ги увезува и ги продава со бренд од компанијата производител.

ПРАШАЊЕ бр. 1: Кои барања согласно Законот за упарвување со батерии и акумулатори и отпадни батерии и акумулатори треба да ги задоволи компанијата во поглед на олеснување на отстранувањето на батериите и акумулаторите од страна на крајните корисници?

ПРАШАЊЕ бр 2: Кои обврски ги има компанијата во однос на соодветно означување на батериите и акумулаторите, како и батериските пакувања кои ги пушта на пазар и кој ја пропишува формата и содржината на ознаките?

ПРАШАЊЕ бр 3: Дали компанијата има обврска да се регистрира и во кој орган?

Студија на случај бр.18

Постапување со отпадни батерии и акумулатори

Компанијата регистрирана во Република Северна Македонија за производството, увоз, извоз на индустриски и автомобилски батерии и акумулатори, како своја основна дејност, производствениот процес го врши во инсталација за производство но и со увоз и извоз на останати брендови на останати компании производители на индустриски акумулатори и батерии .

ПРАШАЊЕ бр.1: Дали компанијата има обврска за бесплатно преземање назад на отпадните индустриски и автомобилски батерии и акумулатори од крајните корисници?

ПРАШАЊЕ бр.2: Дали компанијата има обврска да ја информира јавноста и за што?

ПРАШАЊЕ бр.3: Кои барања согласно Законот за упарвување со батерии и акумулатори и отпадни батерии и акумулатори треба да ги задоволи компанијата во поглед на олеснување на отстранувањето на батериите и акумулаторите од страна на крајните корисници?

Студија на случај бр.19

Постапување со Пакување и отпад од пакување

Компанијата правно лице регистрирано на пазарот на производство и регистрирано во регистерот на Република Северна Македонија, како своја основна дејност врши производство и пакување на стоки во сопствени брендирано пакувања, увезува и пушта на пазар стоки спакувани во пакувања од други производители со сопствен бренд. Компанијата на годишно ниво користи пакување од 35 тони.

ПРАШАЊЕ бр.1: Дали компанијата е должна да презема мерки за спречување и превенција во создавањето на количини на материјали и опасни супстанции содржани во пакувањето и отпадот од пакување, при пакувањето на стоки, производството, увозот и пуштањето на пазар стоки спакувани во пакувања и кои се тие мерки?

ПРАШАЊЕ бр.2: Дали компанијата има обврска да подготви програма за спречување и превенција на создавање на отпад од пакување и доколку треба што треба да содржи?

ПРАШАЊЕ бр.3: Дали компанијата смее да пушти на пазар кеси за транспорт на стоки произведени од полимери од етилен, поли (винил хлорид) и/или од други пластични маси?

Студија на случај бр.20

Постапување со Пакување и отпад од пакување

Компанијата правно лице регистрирано на пазарот на производство и регистрирано во регистрот на Република Северна Македонија, како своја основна дејност врши производство и пакување на стоки во сопствени брендирани пакувања, увезува и пушта на пазар стоки спакувани во пакувања од други производители со сопствен бренд. Компанијата на годишно ниво користи пакување од 35 тони.

ПРАШАЊЕ бр.1: Дали компанијата смее да пушти на пазар кеси за транспорт на стоки произведени од полимери од етилен, поли (винил хлорид) и/или од други пластични маси?

ПРАШАЊЕ бр.2: Кои се барањата кои треба да бидат исполнети во однос на нивото на концентрација на тешки метали присутни во пакувањето?

ПРАШАЊЕ бр.3: Кои податоци треба да ги содржи означувањето на пакувањето и кој ги пропишува начинот на нумерирање и кратенките на кои се заснова системот за идентификација и означување на материјалите од кои е произведено пакувањето?

Студија на случај 21

Постапување со пакување и отпад од пакување

Компанијата правно лице, регистрирана за увоз на различни стоки спакувани во различни видови на амбалажа ги пласира на пазарот на Република Северна Македонија. Количеството на пакувањето на годишно ниво за различни видови производи е различно. Согласно со производната спецификација и годишниот извештај за количини пуштени на пазарот на Република Северна Македонија, компанијата констатира дека има: 850 кг стакло, 150 кг пластика, 350 кг хартија, картони и повеќеслојно пакување составено од претежно хартиени или картонски компоненти, 120 кг метал, 135 кг дрво и 120 кг други видови на пакување на годишно ниво

ПРАШАЊЕ бр. 1: Дали компанијата е должна на свој трошок да обезбеди исполнување на националните цели за постапување со отпад од пакување?

ПРАШАЊЕ бр. 2 Дали компанијата смее самостојно да го рециклира или преработува отпадот од пакување кој е комунален отпад?

ПРАШАЊЕ бр. 3 Дали компанијата е должна да обезбеди постапување со отпадот од пакување кој настанува од затвораачи или етикети доколку пушта на пазар затвораачи или етикети заедно со пакувањето ?

Студија на случај 22

Постапување со пакување и отпад од пакување

Компанијата правно лице, регистрирана за увоз на различни стоки спакувани во различни видови на амбалажа ги пласира на пазарот на Република Северна Македонија. Количеството на пакувањето на годишно ниво за различни видови производи е различно. Согласно со производната спецификација и годишниот извештај за количини пуштени на пазарот на Република Северна Македонија, компанијата констатира дека има: 850 кг стакло, 150 кг пластика, 350 кг хартија, картони и повеќеслојно пакување составено од претежно хартиени или картонски компоненти, 120 кг метал, 135 кг дрво и 120 кг други видови на пакување на годишно ниво

ПРАШАЊЕ бр. 1 Дали компанијата е должна да обезбеди постапување со отпадот од пакување кој настанува од затвораи или етикети доколку пушта на пазар затвораи или етикети заедно со пакувањето ?

ПРАШАЊЕ бр. 2 Дали компанијата е должна да води евиденција за видот и количината на произведени, увезени и извезени пакувања и да доставува извештаи?

ПРАШАЊЕ бр. 3: Дали компанијата има обврска за плаќање на надоместоци за кеси за транспорт на стоки